

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen tammi-joulukuu 2023

Valvontayksikön resurssit

- Valvonta-asiantuntijoita työssä 15/15 (+ palvelupäällikkö ja 0,2 toimistohenkilö).
- Valvonnan tiimit
  - Lapset, nuoret ja perheet 3 hlöä, koko Pirkanmaa
  - Työikäiset, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut 4 hlöä, koko Pirkanmaa
  - Ikäihmisten palvelut 7 hlöä, alueellisesti jaettu (eteläinen 2, läntinen 2, pohjoinen 3)
  - Terveyspalvelut (kehittäminen) 1 määräaikainen virka 31.12.2023 asti
- Valvontatyön toteutumisen ja raportoinnin ohjelmiston koulutus henkilöstölle 12/2023 ja ohjelmisto tuotantokäyttöön vuoden 2024 alusta.

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta (1)

- Vuoden 2023 valvontasuunnitelmassa ensisijaisia valvontakohteita ovat luvanvaraiset ympärivuorokautista palvelua tuottavat sosiaalihuollon yksiköt.
- Palveluyksiköiden valvonta kohdentuu omavalvontasuunnitelmien lainmukaisuuteen, laatuun ja toteutumiseen.
- Vuoden 2023 painopistealueet:
  - palvelutapahtuman riskien tunnistaminen, juurisyiden poistaminen ja ennaltaehkäisy
  - henkilöstömitoituksen toteutuminen
  - turvallinen lääkehoito

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta (2)

- Luvanvaraisia sosiaalihuollon palveluyksiköitä (valvontakohteita) Pirkanmaalla 345, joista omaa tuotantoa 133 ja ostopalvelua 212. Valvonnan yksikkömäärät eivät täysin yhteneviä palvelutuotannon yksikkömäärien kanssa.
- Yksiköiden määrä tarkennettu vuoden viimeiseen raporttiin 12/2023.

Asiakasryhmä	Oma tuotanto	Ostopalvelut
Lapset, perheet ja nuoret (pääasiassa lastensuojelua)	7	53 (mukana myös ensi- ja turvakodit, tukitalo)
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	2	26
Vammaispalvelut	32	37
Ikäihmisten palvelut	92	96

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta (3)

- Valvonta- ja ohjauskäynnit on tehty 331 yksikköön; toteutumisaste 96 %
  - Lasten-, nuorten ja perheiden palvelut 78,3%.
    - Käymättä ensi- ja turvakodit sekä turvatalotoiminta (5 yksikköä) sekä lastensuojeluksikoista seitsemän.
  - Työikäisten palvelut (vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut) 100%.
  - Ikäihmisten palvelut 99,5%.
    - Käymättä yksi yksikkö.
  - Suurimmassa osassa yksiköitä (261 yksikköä, 78,9%) ollut vähäisiä puutteita, joiden korjaamiseksi annettu pääasiassa neuvontaa ja ohjausta.
    - vaatimusten mukaisia 11 yksikköä (3,3 %)
    - vaatimusten vastaisuutta 59 yksikössä (17,8 %)

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta (4)

- Ohjaus- ja valvontakäynneillä havaitut puutteet ovat kohdistuneet pääasiassa seuraaviin asioihin:
  - omavalvontasuunnitelmien riittävyys ja laatu
  - henkilöstön rakenne ja riittävyys
  - lääkehoito; lääkehoitosuunnitelma, lääkehoidon toteutus

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta (5)

- Vaatimuksen vastaisessa toiminnassa yleisimmät syyt:
  - omavalvontasuunnitelman merkittävät puutteet
  - lääkehoitosuunnitelmien merkittävät puutteet tai suunnitelman puuttuminen kokonaan
  - asiakkaiden hoidon tai hoivan tarpeeseen nähden riittämätön henkilöstö ja/tai lakisääteisen mitoituksen alittuminen
  - vastuuhenkilön pätevyys
  - lisäksi muutamassa lastensuojeluyksikössä tila-asia (mm. kodinomaisuus)

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta, Pirhan yksiköt (1)

- Käynnit kohdentuneet syksyn ja alkutalven 2023 aikana pääasiassa Pirhan omiin yksiköihin.
- Pirhan itse tuottamien palveluiden osalta havaitut puutteet ja kehittämiskohteet omavalvontasuunnitelmissa ja lääkehoitosuunnitelmissa (laatu, ajantasaisuus) ovat olleet pääasiassa samansuuntaisia kuin yksityisillä palveluntuottajilla.
- Pirhan lääkehoitosuunnitelma valmistunut 12/2023.
- Henkilöstö:
  - Ikäihmisten palveluissa ilmoitetut henkilöstömitoitukset pääasiassa hyvällä tasolla ja lakisääteinen minimimitoitus 0,65 täyttyy. Vuokratyövoimaa käytetään melko paljon erityisesti pohjoisella alueella (=Tampere).

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta, Pirhan yksiköt (2)

- Muut havainnot: THL:n toukokuussa 2023 toteuttamassa ikäihmisten ympärivuorokautisen asumispalvelun ja laitoshoidon mitoituskyselyssä Pirkanmaalla alitti lakisääteisen minimimitoituksen 17 yksikköä, joista Pirhan omia yksiköitä oli seitsemän.
- Lastensuojeluyksiköissä myös henkilöstömitoitus hyvällä tasolla.
- Vammaispalveluissa yksiköiden henkilöstöresursseissa melko suurta vaihtelua yksiköiden välillä vaikka asiakkaiden palvelutarpeessa ei suurta eroa. Palvelutuotannon kommentin mukaan vammaispalvelujen asiakasrakenteen ja resurssien osalta mittaroitavaa dataa aiheesta saa vasta noin vuoden päästä.
- **Muita havaintoja ohjaus- ja valvontakäynneiltä:**
  - Johtamiskäytäntöjen ja organisoitumisen vaihtelevuus; esimerkiksi:
    - Esihenkilöiden vastuulla olevat tehtävät (ml. tehtäväkuvaukset).
    - Vaikuttaako esimerkiksi vanha kunnista siirtynyt rakenne esihenkilötyön järjestämiseen?

Valvontasuunnitelman mukainen valvonta, Pirhan yksiköt (3)

- Palveluprosessien toimivuus
  - Pirhan sisäinen horisontaalinen yhteistyö eri palvelulinjojen ja palveluiden välillä; esimerkiksi:
    - Asiakkaiden ohjautuminen palveluihin esim. terveydenhuolto - sosiaalihoito.
    - Lastensuojelu – vammaispalvelut, asiakastarpeiden huomioiminen palveluissa.
    - Miten ehkäistään ”siiloutuminen” ja varmistetaan yhteistyön toimivuus?

Terveydenhuollon valvonta (1)

- Keväällä 2023 lähdetty suunnittelemaan terveydenhuollon valvonnan käynnistämistä Pirhassa vuoden 2024 alusta.
- Sosiaalihuollon luvanvaraisten yksiköiden valvontaa vastaavaa toimintaa ei ole toteutettu aiemmin lainkaan terveydenhuoltoon; järjestäjän valvontavelvoite kohdistuu kaikkiin sote-palveluihin.
- 1.1.2024 voimaan tullut laki sosiaali- ja terveydenhuollosta tuo mukanaan uusia velvoitteita myös terveydenhuoltoon (mm. omavalvontasuunnitelmien laadinta).
- Valmiita malleja ei ole saatavissa edes valtakunnallisesti, joten kehittäminen jouduttu miettimään alusta saakka (mm. lomakkeet, kriteerit, riskiluokittelu).
- Pilottikäynnit suunniteltu kuuteen yksikköön ja toteutettu 31.12. mennessä näistä viiteen (kampussairaala, lähisairaala, kotisairaala, neuvola, suun terveydenhuolto).

Terveydenhuollon valvonta (2)

- Havaintoja käynneiltä:
  - Ennalta pyydettyjen lomakkeiden täytössä haasteita (henkilöstöluettelo, asiakasrakenne ja -määrä).
  - Yksiköillä paljon tietoa, jota ei ole dokumentoitu tai se on kadonnut hyvinvointialueelle siirryttäessä.
  - Organisaatio- ja johtamisrakenne vielä osittain epäselvä.
  - Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelmaa ei ole laadittu kaikissa yksiköissä.
  - Lääkehoitosuunnitelmat yksiköissä laadittuna, mutta ne eivät ole välttämättä ajantasaiset.

Muu valvontatoiminta (1)

- Reaktiivista valvontaa epäkohtailmoitusten / palautteiden perusteella on tehty 13 luvanvaraiseen yksikköön, joista yhdeksän (9) ollut ikäihmisten, kaksi (2) vammaispalveluiden ja kaksi (2) lastensuojelua. Muutama käynneistä on tehty samaan yksikköön.
- Jatkotoimenpiteitä seurannut käyntien perusteella kaikkiin yksiköihin (lisäselvitykset, uusintakäynnit).
- Aluehallintovirastolta tulleet epäkohtailmoitukset ja omavalvonnallisesti käsiteltäväksi siirretyt asiat 82 kpl.
  - Käsittelyn työnjako sovittuna sote-palvelutuotannon kanssa; palvelutuotanto vastaa ensisijassa itse omaan toimintaansa kohdistuvien ilmoitusten käsittelystä.
  - Oma toiminta 36 kpl (joista 14 terveydenhuolto).
  - Ostopalvelut 46 kpl.

Muu valvontatoiminta (2)

- Yksityisten sosiaalipalveluiden ilmoitusten käsittely:
  - tukipalvelut, jotka merkitään hyvinvointialueen rekisteriin 95 kpl
  - Aville rekisteröitävä sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaalipalvelut; lausunnot 82 kpl
- Luvanvaraisen toiminnan lausunnot 9 kpl:
  - viisi uutta yksikköä ja neljä lupamuutosta

Muu valvontatoiminta (3)

- Lisäksi valvontayksikkö käsitellyt:
  - kuusi sosiaalihuoltolain 48 §:n perusteella tehtyä henkilökunnan epäkohtailmoitusta (ostopalvelut)
    - Pirkanmaan hyvinvointialueen omaa toimintaa koskevat ilmoitukset käsitellään lähtökohtaisesti palvelutuotannossa; näiden tarkka määrä ei ole tiedossa.
  - 16 muuta kautta tullutta epäkohta-/omavalvontailmoitusta.
    - Omavalvonnalliset ilmoitukset tulleet pääasiassa palvelutuotannon kautta (mm. kotisairaala, sosiaalityö) .

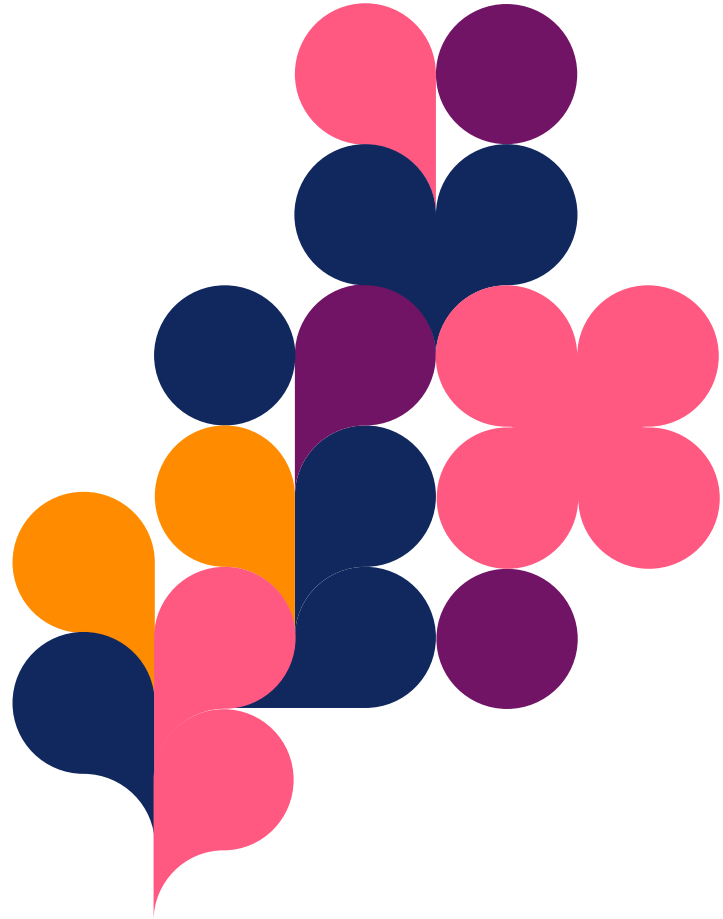
Yhteistyö, ohjaus ja neuvonta (1)

- Yhteistyö palvelulinjojen ostopalveluiden kanssa (sopimuksenmukaisuuden valvonta).
- Säännölliset tapaamiset avopalveluiden sekä ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjan kanssa.
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalla ensisijaisesti tehty yhteistyötä Luotsin kanssa, joka vastaa lastensuojeluyksiköiden palveluhankinnoista.
- Sopimuksenmukaisuuden arviointia tehty yhteistyössä palvelutuotannon kanssa.
- Keskeisiä prosesseja on käyty läpi ja linjattu yhdessä erityisesti palvelutuotannon hallintopäälliköiden kanssa.
- Yhteisten toimintakäytäntöjen määrittämistä sekä työjaon toteuttamisen kehittämistä jatketaan edelleen.

Yhteistyö, ohjaus ja neuvonta (2)

- Hankinnoissa annettu asiantuntija-apua.
- Valvontaa käyty esittelemässä palveluntuottajille ja omassa palvelutuotannossa eri foorumeissa.
  - Alkusyksyllä painopiste omassa tuotannossa on ollut asumispalveluiden omavalvonnassa.
- Palveluntuottajille suunnatut koulutus-/tiedotus tilaisuudet toteutettu loka- ja joulukuussa.

Yhteystiedot

Katja Uitus-Mäntylä
Palvelupäällikkö
Valvonta- ja asiakasavustustoiminta
Hatanpäänkatu 3, B-rappu
33900 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi

